

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYI GİTAR ÖĞRENCİLERİNİN ÇALGI ALAN DERSLERİ VE GENEL AKADEMİK BAŞARI DURUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*

Muhittin ÖZDEMİR**
Sadık YÖNDEM***

ÖZET

Bu araştırmada, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda öğrenim gören gitar öğrencilerinin bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumları ile araştırmada belirlenen değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, Türkiye'nin yedi bölgesinden seçilen Üniversitelerin Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda öğrenim gören ikinci, üçüncü ve son sınıf gitar öğrencileri oluşturmaktadır. Gerekli verileri toplayabilmek için, öğrencilere kapalı ve açık uçlu sorulardan oluşan 10 soruluk kişisel bilgi formu uygulanmış ve öğrencilerin transkriptlerinden faydalanılmıştır. Frekans, yüzde, t-Testi, Tukey testi gibi istatistiksel analizler uygulanmıştır. Araştırma sonucunda; AGSL ve diğer liselerden mezun olan öğrencilerin gitar, alan ve genel akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı, kız öğrencilerin alan ve genel akademik başarılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu, 9-15 yaş arası gitara başlayanların bireysel çalgı ve alan derslerinde daha başarılı olduğu, ailesinin geliri en düşük olan öğrencilerin bireysel çalgı derslerinde daha başarılı olduğu tespit edilmiş ve bu sonuçlar ışığında çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Gitar, müzik eğitimi, müzik öğretmeni

* Muhittin Özdemir'in Yrd Doç Dr Sadık Yöndem danışmanlığında tamamladığı yüksek lisans tezinden derlenmiştir.

** Öğr. Grv. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon. muhittin_u@yahoo.com

*** Yrd.Doç.Dr. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,Gölköy Kampüsü/Bolu. sadyon2002@yahoo.com

AN EXAMINATION OF INSTRUMENT, FIELD COURSES AND GENERAL ACADEMIC ACHIEVEMENTS OF MUSIC TEACHER CANDIDATE GUITAR STUDENTS WITH REGARD TO SOME VARIABLES

SUMMARY

In this research, it was aimed to determine whether there was a meaningful difference between the determined factors of the research and guitar students of music departments of faculties in individual instrument, field and general academic courses. The second, third and senior class students of music departments of education faculties of universities which were chosen from seven different regions of Turkey for the sampling of the research. In order to collect the required data, personal information forms with 10 questions, which consist close and open ended questions, were applied to students and benefitted from transcripts of the students. Frequency, percent, t-Test and Tukey test were applied. In the research result; it was ascertained that there was no meaningful difference in scores of individual instrument, field and general academic courses between the students, who were the graduates of Anatolian Fine Arts High Schools and other high schools; it was found that field and academic success of female students were higher than male students; students, who started to play guitar at ages of 9-15, were more successful at individual instrument and field lessons; students, whose family incomes were lower, were more successful at individual instrument; and many suggestions were submitted according to the findings of this research.

Key words: Guitar, music education, music teacher

İnsan, davranışla doğar, davranışla yaşar ve davranışla ölür. Başka bir ifade ile davranışla oluşur, davranışla gelişir, davranışla yetkinleşir ve davranışla eğitir ve eğitilir. Gösterdiği bu bedensel, bilişsel, duyuşsal ve devinışsel davranışlarıyla bir bütünü oluşturur (Uçan, 1996). Burada konu açısından insanın en önemli özelliği, eğitilebilir sosyal bir varlık olmasıdır Şişman (1999)' a göre; İnsan, geliştirilebilir bir potansiyele sahip olarak dünyaya gelmektedir. O, kendinden önce başka insanlar tarafından hazırlanan bir ortamda kendini bulmakta, onların yardımına ihtiyaç duymaktadır. Kendinden öncekilerin oluşturduğu bir kültür içinde büyümekte, gelişmekte, eğitilmekte ve kendini geliştirmektedir.

Uygarlık düzeyi ne olursa olsun, eğitim her toplumda süregelmektedir. İlkel kabilelerde bile insanoğlu, toplumundaki; çocuk, genç ve diğer yetişkinlere, örgün olmayan bir eğitim vermiştir. Öğrenmenin oluştuğu her durumda, insan davranışını değiştiren bir eğitim sürecinden söz edilebilir (Varış, 1994:8) İnsanların belli bir amaca göre gelişmesi yetişmesi eğitimle gerçekleşmektedir. Toplumun ilerlemesine ve gelişmesine katkı sağlayan eğitim, bireyde davranış değiştirme sürecidir (Demirel,1994:1) Kişinin eğitimi aile içinde başlar, aile, bireye ilk eğitimin verildiği yerdir. Birey belli bir yaşa geldiğinde okul hayatı başlayacaktır fakat birey, okul yaşamına başladığında bile aile eğitim konusunda ona yol göstermek, onu yönlendirmek, okulla işbirliği yapmak zorundadır. Günümüzde eğitim, örgün (okul içi programlarda), ve yaygın (okul dışı programlarda) olarak iki biçimde planlanıp uygulanmaktadır.

Eğitim, ancak, bilim, teknik ve sanat alanlarının her üçüne de ulaşan bir kapsamda düzenlenerek, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili niteliği kazanabilir. Sanat eğitimi, bu amaca yönelik eğitim sürecinin üç temel ayağından biridir (Uçan, 1996). Bu yaklaşımla bireylerin sanat alanlarında belli bir estetik düşünce yapısına sahip olmaları, ancak sanat eğitiminden geçmiş olmaları ile mümkün olabilir. Sanat eğitimi “Bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da bireyin sanatsal davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir” (Uçan, 1996). Sanat dalları içinde yer alan müzik, sanatın en etkili başlıca dallarındandır. Bu bağlamda müzik, “Duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, o arada başka gereçlerinde katkısıyla, belli durum, olgu ve olayları belirli bir amaç ve yöntemle belirli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş seslerle anlatan estetik bir bütün” olarak belirtilmektedir (Uçan, 1996).

Sekiz yıllık zorunlu eğitim, sistemli biçimde devam edecek olan eğitim süreçlerinin en önemlilerindedir. Temel bilgi, görgü, beceri kazanımı ve sosyalleşme bakımından çok önemli bir role sahip sekiz yıllık eğitim süreci sonunda bireyler, ilgi ve becerilerine yönelik orta öğretim kurumlarına girerek eğitim süreçlerine devam ederler (Ece ve Bilgin, 2007: 113). Doğru ortaöğretim kurumu tercihi çok önemlidir. Eğer ortaöğretim kurumu bireyin gelecekte yapmak istediği iş ve alan seçiminde bireye uygunsa, birey herhangi bir zorluk yaşamaksızın yüksek öğrenimine devam edebilmektedir. Ancak, yanlış ortaöğretim kurumu seçimi, bireye, kendi istediği alanda yüksek öğrenim yapmakta zorluk yaşatabilmektedir. Öğrencilerin yükseköğretim kurumu tercihlerini etkileyen en önemli faktör öğrencilerin mezun oldukları lise türüdür. Öğrenci mezun olduğu lise türünde tercih yapması için teşvik edilmekte ve kendi bölümüyle ilgili tercih yaparsa ek puan verilmekte veya puan çarpanı artırılmaktadır. Öğrenci eğer bir meslek lisesinden mezun ise mesleğinde ilerlemek için öğrenim gördüğu branşta eğitim veren yüksek öğretim kurumlarını tercih edecektir. Sanat alanında bir meslek lisesi görevini üstlenen Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL), öğrencilerinin resim ve müzik alanında disiplinli ve programlı bir eğitim almalarını sağlamaktadır (Ergün, 2006). Bireyler kendi istekleri doğrultusunda özel kurumlar ya da özel dersler sayesinde de müzik eğitimi alabilmektedirler. Eğitim - öğretime 1989’da başlayan ve sanat (resim ve müzik) eğitimini kurumsal anlamda gerçekleştiren Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, müzik eğitimi veren kurumlar arasında önemli bir yere sahiptir (Ece ve Bilgin, 2007).

Türkiye’de Cumhuriyet döneminde mesleksel müzik eğitiminin “hazırlama yönlendirme” aşaması ilk kez Cumhuriyetin ilanından sonra Ulu Önder Atatürk’ün direktifleriyle 01 Eylül 1924’te Ankara’da kurulan Musiki Muallim Mektebi’nin İzhari Sınıfı’yla (hazırlık sınıfıyla) belirli kurallara bağlanarak somut bir biçimde sistemleştirilmiş ve böylece köklü bir atılım niteliği kazanmıştır. Zamanla, 1920’lerin Musiki Muallim Mektebi İzhari Sınıfı’ndan 1930’ların Musiki Muallim Mektebi Müzik Ağırlıklı Ortaokul kısmına, oradan 1936-37 ve sonrasında Ankara Devlet Konservatuvarı Müzik Ağırlıklı İlkokul, İkinci Devreli Ortaokul ve Lise Kısımları’na, oradan 1950-70’ler döneminin “İlköğretmen Okulları Müzik Seminerleri’ne, oradan 1985’in “Öğretmen Liseleri Müzik Kolları’na ve nihayet oradan da 1989 ve sonrasında Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL) müzik bölümlerine gelinmiştir (Uçan, 1997).

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, kurulduğu tarihten bugüne öğrenci ve öğretmen almakta, eğitim - öğretim programları oluşturmakta ve geliştirmekte, kendilerine kaynaklık eden ilköğretim kurumları ve kendilerinin kaynak oluşturduğu yüksek öğretim kurumlarıyla gittikçe yoğunlaşan bir iletişim ve etkileşim içinde bulunmaktadır. Özellikle mezun öğrencilerin belli bir müzik altyapısıyla yerleştikleri yüksek öğretim kurumları açısından önemli bir yere sahiptir (Uçan, 1997).

Yüksek öğrenimde ortak bir programa devam eden farklı ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin, alana yönelik hazır bulunuşluk düzeyleri göz önüne alındığında, bu farklılığın, öğrencilerin bireysel gelişimleri açısından bir takım sıkıntılara neden olabileceği düşünülmektedir. Mezun oldukları ortaöğretim kurumunun devamında bir yüksek öğretim kurumuna yerleşen ve alana yönelik hazır bulunuşluk düzeyleri yüksek olan bazı öğrenciler, daha önceden bildikleri konuları tekrar ederken, mezun oldukları alan dışında bir yüksek öğretim kurumuna yerleşen ve alana yönelik hazır bulunuşlukları düşük olan bazı öğrencilerin ise dersle ilgili önemli noktaları kaçırap zorluk yaşayabilecekleri ve öğrenciler arasındaki bu farklılığın onların müzik alanındaki gelişmelerine farklı etkilerde bulunabileceği düşünülebilir. Bu durum yüksek öğretim kurumlarının yetenek gerektiren bölümleri için oldukça önemlidir. Çünkü yetenek gerektiren bölümlere girmek isteyen öğrenciler, yurt genelinde yapılan merkezi Öğrenci Seçme Sınavı'nın (ÖSS) yanı sıra, girilmek istenen alanla ilgili özel yetenek sınavına da tabi tutulurlar. Bu çalışmada, araştırmanın odak noktası olması bakımından müzik öğretmenliği programı üzerinde durulmuştur.

Kurumsal anlamda müzik eğitimi almış öğrenciler ile, bir kuruma bağlı olmadan müzik eğitimi almış öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri arasında farklılıkların olması beklenebilir bir durumdur. Bu farklılığın, öğrencilerin lisans eğitimleri sürecindeki başarılarını etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle, Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda öğrenim gören gitar öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri, cinsiyet, gitara başlama yaşı ve ailelerinin gelir durumuna göre, bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının araştırılması gerektiği düşünülmektedir.

AGSL Müzik Bölümleri'nden mezun olan öğrencilerin dört yıllık müzik eğitimleri sonucunda girdikleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda, müzik alanından gelmeyen diğer öğrencilere göre daha başarılı olmaları beklenmektedir. Yapılan araştırma, bu bölümlerde okuyan gitar öğrencilerinin, araştırmada belirlenen değişkenler dahilinde, dört yıllık lisans süreçleri boyunca bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumlarının belirlenmesi, AGSL ve diğer liselerden mezun olan öğrencilerin müziksel birikimleri arasında ki farklılıkları ortaya koyması, AGSL ve diğer liselerden mezun olan öğrenci profilinin belirlenmesi ve daha sonra yapılabilecek çalışmalar konusunda ipuçları verebilmesi açısından önem taşımaktadır.

Bu araştırma ile Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda öğrenim gören gitar öğrencilerinin, bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumları ile araştırmada belirlenen değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Bu amaçla şu sorulara yanıt aranmıştır.

-Öğrencilerin mezun oldukları lise türleri ile bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumları arasında fark var mıdır?

-Öğrencilerin cinsiyet farklılıkları ile bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumları arasında fark var mıdır?

-Öğrencilerin gitara başlama yaşları ile bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumları arasında fark var mıdır?

-Ailenin gelir durumu ile bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumları arasında fark var mıdır?

YÖNTEM

Bu araştırma, Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda öğrenim gören ikinci, üçüncü ve son sınıf gitar öğrencilerinin mezun oldukları lise türleri, cinsiyet, gitara başlama yaşı ve ailelerinin gelir durumuna göre, bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını tespit etmeye yöneliktir. Bu amaç doğrultusunda öğrencilere uygulanmış olan 10 soruluk kişisel bilgi formundan ve öğrencilerin transkriptlerinden elde edilen bilgilere dayanılarak mevcut durumu ortaya koyması bakımından betimsel bir çalışmadır, tarama modeli kullanılarak yapılmıştır.

“Betimleme, olayları obje ve problemleri anlama ve anlatmada ilk aşamayı oluşturur. Betimsel etkinlikler olayların betimlenmesiyle başlar. Bu sayede onları iyi anlayabilme, gruplayabilme olanağı sağlanır ve aralarındaki ilişkiler saptanmış olur.” (Kaptan, 1995:59). “Tarama modelinde araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve ordadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir” (Karasar, 2005: 77).

Örneklem

Araştırmanın örneklemini Türkiye'nin yedi bölgesinden seçilen Üniversitelerin Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda öğrenim gören ikinci, üçüncü ve son sınıf gitar öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem grubu toplam 62 öğrenciden oluşmaktadır. Seçilen üniversiteler sırasıyla Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, Muğla Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'dir. Örneklem seçilirken küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. “Küme örnekleme, çalışılması düşünülen evrende doğal olarak oluşmuş veya farklı amaçlarla yapay olarak oluşturulmuş, kendi içinde belirli özellikler açısından benzerlikler gösteren değişik grupların olması durumunda kullanılır” (Yıldırım ve Şimşek, 2005:105).

Türkiye’de, 68 tane Eğitim Fakültesi bulunmaktadır, bu fakültelerin 23 tanesinde Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı mevcut olup, 16 tanesinde “Bireysel Çalgı Eğitimi” adı altında klasik gitar eğitimi verilmektedir. Örneklemin, evrenin tamamını temsil edebilecek nitelikte olabilmesi için, örneklemini oluşturan üniversiteler Türkiye’nin yedi bölgesinden seçilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin üniversite, sınıf ve cinsiyete göre dağılımı

Üniversite	Sınıf	Kız	Erkek	Toplam
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2.sınıf	1	3	13
	3.sınıf	2	1	
	4.sınıf	1	5	
Dokuz Eylül Üniversitesi	2.sınıf	2	2	8
	3.sınıf	2	2	
	4.sınıf	-	-	
Uludağ Üniversitesi	2.sınıf	1	1	6
	3.sınıf	-	3	
	4.sınıf	1	-	
Muğla Üniversitesi	2.sınıf	1	3	10
	3.sınıf	1	2	
	4.sınıf	1	2	
İnönü Üniversitesi	2.sınıf	-	-	8
	3.sınıf	-	-	
	4.sınıf	6	2	
Cumhuriyet Üniversitesi	2.sınıf	1	-	10
	3.sınıf	1	4	
	4.sınıf	3	1	
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	2.sınıf	1	2	7
	3.sınıf	-	1	
	4.sınıf	3	-	
TOPLAM	21 sınıf	28	34	62

Tablo 2’de Öğrencilerin mezun oldukları okul türüne göre frekans (f) ve yüzde (%) dağılımı gösterilmektedir. %54,8’i Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nden, %40,3’ü Genel Lise’lerden, %3,2’si Anadolu Liseleri’nden, %1,6’sı Meslek Liseleri’nden mezun olmuşlardır.

Tablo 2. Öğrencilerin okul türüne göre frekans ve yüzde dağılımı

Okullar	f	%
AGSL	34	54,8
Genel Lise	25	40,3
Anadolu Lisesi	2	3,2
Meslek Lisesi	1	1,6
TOPLAM	62	100

Tablo 3’de çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin cinsiyete göre frekans (f) ve yüzde (%) dağılımı gösterilmektedir. %45,2’sini kız öğrenciler, %54,8’ini erkek öğrenciler oluşturmaktadırlar.

Tablo 3. Öğrencilerin cinsiyete göre frekans ve yüzde dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	28	45,2
Erkek	34	54,8
TOPLAM	62	100,0

Tablo 4’de Öğrencilerin gitara başlangıç yaşına göre frekans (f) ve yüzde (%) dağılımı gösterilmektedir. %37,1’i 9-15 yaş arası, %48,4’ü 16-20 yaş arası, %14,5’i 21-30 yaş arasıdır.

Tablo 4. Öğrencilerin gitara başlangıç yaşına göre frekans ve yüzde dağılımı

Başlangıç Yaşı	f	%
9-15	23	37,1
16-20	30	48,4
21-30	9	14,5
TOPLAM	62	100,0

Tablo 5’de Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre frekans (f) ve yüzde (%) dağılımı gösterilmektedir. %22,6’sı 1000 TL, %72,6’sı 1001-2000 TL arası, %4,8’i 2001TL ve üstü gelir durumuna sahiptirler.

Tablo 5. Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre frekans ve yüzde dağılımı

Aylık Gelir	f	%
1000 TL	14	22,6
1001-2000	45	72,6
2001 ve üstü	3	4,8
TOPLAM	62	100,0

Veri Toplama Araçları

Araştırma sorularını cevaplayabilmek için, örneklem grubunu oluşturan öğrencilere, veri toplama araçlarından birisi olan kişisel bilgi formu uygulanmıştır ve öğrencilerin transkriptlerinden elde edilen başarı puanlarına ait bilgilerden faydalanılmıştır. Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda öğrenim gören ikinci, üçüncü ve son sınıf gitar öğrencilerinin bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumları ile araştırmada belirlenen değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin sonuçlar elde etmek amacıyla, öncelikle açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşan, değişkenleri belirlemeye yönelik bir bilgi formu hazırlanmıştır. Örneklem grubunu oluşturan öğrencilere uygulanmış olan kişisel bilgi formunda, toplam 10 soru bulunmaktadır. Kişisel bilgi formları üniversitelere posta aracılığıyla ulaştırılmıştır.

İkinci olarak, öğrencilerin bireysel çalgı akademik başarısı, alan derslerindeki akademik başarısı ve genel akademik başarılarının öğrenilebilmesi amacıyla ilgili kurumlarından transkriptleri istenmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Bu araştırmada, kişisel bilgi formuyla elde edilen veriler, transkriptlerden elde edilen verilerin çözümünde değişken olarak kullanılmıştır. Toplanan bu veriler önce tablo halinde sergilenmiş ardından yazılı olarak yorumlanmıştır. Verilerin işlenmesinde öncelikle dağılım ve yığılım ölçülerinden frekans (f) ve yüzde (%) kullanılmıştır. Ayrıca veriler arasında anlamlı bir farkın olup olmadığının tespiti için t-test, varyans analizi ve Tukey testi uygulanmıştır.

BULGULAR

Öğrencilerin mezun oldukları lise türleri ile bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumları arasında fark var mıdır?

Tablo 6. Mezun olunan lise türüne göre bireysel çalgı, alan ve genel akademik başarı durumlarına yönelik t-test sonuçları

Lise Türü	Diğer		AGSL				
Akademik Başarı Türü	\bar{X}	ss	\bar{X}	ss	sd	t	p
Bireysel Çalgı	2,80	,90	3,17	,80	60	1,71	0,91
Alan	2,43	,59	2,67	,62	60	1,52	,132
Genel	2,51	,53	2,58	,48	60	0,55	,579

p <,05

Tablo 6’da görüldüğü gibi Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinden ve diğer liselerden mezun olan öğrencilerin bireysel çalgı başarılarında ($t=1,71$ $p >,05$), alan derslerindeki akademik başarılarında ($t=1,52$ $p >,05$) ve genel akademik ($t=0,55$ $p >,05$) başarıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı anlaşılmaktadır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik ve resim alanında dört yıl boyunca düzenli eğitim veren önemli kurumlardandır. Kurumsal anlamda dört yıllık düzenli bir eğitim sürecinden geçmiş öğrenciler ile kurumsal anlamda düzenli bir eğitim sürecinden geçmemiş olan öğrenciler arasında başarı yönünden anlamlı bir fark olması beklenmektedir.

Öğrencilerin cinsiyet farklılıkları ile bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumları arasında fark var mıdır?

Tablo 7. Cinsiyete göre bireysel çalgı, alan ve genel akademik başarı durumlarına yönelik t-test sonuçları

Cinsiyet	Kız		Erkek		sd	t	p
	\bar{X}	ss	\bar{X}	ss			
Akademik Başarı Türü							
Bireysel Çalgı	2,98	,75	3,02	,96	60	,15	,880
Alan	2,82	,57	2,35	,56	60	3,23	,002
Genel	2,79	,43	2,35	,48	60	3,72	,000

$p <,05$

Tablo 7’de görüldüğü gibi kız ve erkek öğrencilerin bireysel çalgı akademik başarısı arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($t=,15$ $p >,05$). Kız ve erkek öğrencilerin alan derslerindeki akademik başarıları arasında kız öğrenciler lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t=3,23$ $p <,05$) kız ve erkek öğrencilerin genel akademik başarılarının kız öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($t=3,72$ $p <,05$). Buna göre kız öğrencilerin hem alan derslerinde ki akademik başarılarının hem de genel akademik başarılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Ülkemizde genel kanı, erkek öğrencilerin sayısal, kız öğrencilerin ise sözel alanlara daha yatkın olduğu şeklindedir. Müzik eğitimi bölümlerinde alana yönelik zorunlu veya seçmeli olarak okutulan pedagojik formasyon dersleri sözel derslerden oluşmaktadır, dolayısıyla kız öğrencilerin, erkek öğrencilere göre alan derslerindeki akademik başarıları ile genel akademik başarılarının daha yüksek olmasının nedenini, kız öğrencilerin okuma alışkanlıklarıyla kısmen de olsa açıklamak mümkün olabilir.

Bahar (2001;12), Atatürk Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesi’nde hazırlamış olduğu “Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine İlişkin Yönelimleri ve

Bu Etkinlikleri Gerçekleştirme Düzeyleri” başlıklı araştırmasında kız öğrencilerin serbest zamanlarında erkek öğrencilere göre daha yüksek oranda okuma, ders çalışma etkinliklerine yönelindikleri belirlenmiştir. Diğer yandan erkek öğrencilerin de serbest zamanlarında daha çok oyun, eğlence gibi etkinlikleri tercih ettikleri saptanmıştır.

Akbulut (2006)’un, yapmış olduğu “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Denetim Odaklarına İlişkin Algıları” başlıklı araştırmasında, denetim odağını algılamada cinsiyet değişkeni anlamlı bir fark yaratmış, kız öğrenciler erkek öğrencilere oranla daha içsel denetim odaklı çıkmışlardır. Kız öğrencilerin alan dersleri ve genel akademik başarılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bunun nedenleri kız öğrencilerin etkin öğrenmeden daha fazla yararlanmaları, gayret etme, katılma boyutlarında ve genel olarak kız öğrencilerin, çalışma isteği ve çalışmayı sürdürme boyutlarında erkek öğrencilerden daha istikrarlı olmaları, dersleri daha düzenli takip etmeleri ve daha düzenli not tutmaları olarak yorumlanabilir.

Öğrencilerin gitara başlama yaşları ile bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumları arasında fark var mıdır?

Tablo 8. Gitara başlama yaşı ile ilgili varyans analizi sonuçları

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Bireysel Çalgı	Gruplar Arası	6,068	2	3,034 ,676	4,490	,015
	Gruplar İçi	39,866	59			
	Toplam	45,933	61			
Alan	Gruplar Arası	2,545	2	1,272 ,350	3,639	,032
	Gruplar İçi	20,628	59			
	Toplam	23,173	61			
Genel	Gruplar Arası	,657	2	,329 ,255	1,287	,284
	Gruplar İçi	15,070	59			
	Toplam	15,728	61			

$p < ,05$

Tablo 8’de görüldüğü gibi, öğrencilerin gitara başlama yaşına göre, öğrencilerin bireysel çalgı ve akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($F=4,49$ $p < ,05$). Farkın kaynağını belirlemeye yönelik yapılan Tukey testinde, farkın 9-15 yaş arasında gitara başlayan öğrenciler lehine olduğu anlaşılmaktadır ($\bar{X}=3,41$).

Öğrencilerin gitara başlama yaşına göre, alan derslerine yönelik akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($F=3,63$ $p < ,05$) farkın kaynağını belirlemeye yönelik yapılan Tukey testinde farkın 9-15 yaş arasında gitara başlayan öğrenciler lehine olduğu anlaşılmaktadır ($\bar{X}=2,82$). Öğrencilerin gitara başlama yaşına göre, genel anlamdaki akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F=1,28$ $p > ,05$)

9-15 yaş arası gitara başlayan öğrencilerin bireysel çalgı, akademik başarısı ve alan derslerinde ki akademik başarılarının daha yüksek olmasının nedeni, müziğe ve bir enstrüman çalmaya erken yaşta başlamaları çalgı ve müzik ile olan etkileşim süresinin daha fazla olması, müziği dinleme, müziği anlama, müziği yorumlama kısacası müziksel becerileri kazanma, kazanılan becerileri pratikte uygulayabilme ve çalgı çalma becerisinin de daha erken yaşlarda gelişim göstermesiyle daha başarılı oldukları şeklinde yorumlanabilir

Ailenin gelir durumu ile bireysel çalgı, alan dersleri ve genel akademik başarı durumları arasında fark var mıdır?

Tablo 9. Ailenin gelir durumu ile ilgili varyans analizi sonuçları

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Bireysel Çalgı	Gruplar Arası	10,413	2	5,206 ,602	8,648	,001
	Gruplar İçi	35,521	59			
	Toplam	45,933	61			
Alan	Gruplar Arası	,582	2	,291 ,383	,760	,472
	Gruplar İçi	20,628	59			
	Toplam	23,173	61			
Genel	Gruplar Arası	,220	2	,110 ,263	,418	,660
	Gruplar İçi	15,508	59			
	Toplam	15,728	61			

$p < ,05$

Tablo 9’da görüldüğü gibi ailenin gelir durumuna göre, öğrencilerin bireysel çalgı akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($F=8,64$ $p<,05$). Farkın kaynağını belirlemeye yönelik yapılan Tukey testinde, farkın ailelerinin aylık geliri 1000 TL olan öğrenciler lehine olduğu anlaşılmaktadır ($\bar{X}=3,40$)

Öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre, alan derslerine yönelik akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F=,76$ $p>,05$). Öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre, genel akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F=,41$ $p>,05$).

Ailelerinin gelir düzeyi yüksek olan öğrencilerin maddi anlamda daha rahat bir eğitim – öğretim hayatı sürdürmeleri, daha iyi koşul ve imkanlara sahip olmaları sayesinde daha başarılı olabilecekleri düşünülebilir. Ancak, ailelerinin aylık geliri daha düşük olan öğrencilerin bireysel çalgı akademik başarılarının daha yüksek olduğu, alan derslerinde ki akademik başarılarında ve genel akademik başarılarında diğer öğrencilerle aralarında anlamlı bir farklılığın olmadığı saptanmıştır. Bu durum, bu öğrencilerin, okumayı ve bir meslek sahibi olmayı, gelecekte iyi bir yaşam sürebilmek için bir çıkış yolu olarak gördüğü şeklinde yorumlanabilir.

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM), Öğrenci Seçme Sınavı'nda öğrencilerin başarısını en çok etkileyen faktörlerin neler olduğunu araştırmaya yönelik her 10 yılda bir, ÖSS'ye giren tüm adayların sosyal ve ekonomik durumları üzerine 'anket' düzenlemektedir, adayların 2002 ÖSS için Kasım 2001'de doldurdıkları anketin sonuçlarına göre, ailesinin aylık geliri 250 milyondan az olan öğrenciler en başarısız olurken, aylık geliri 1-1,5 milyar lira arasında olan öğrenciler en başarılı, ailenin aylık geliri 1,5 milyardan fazla olan öğrencilerin başarısı ise aylık geliri '1-1,5 milyar' arasında olanlardan daha düşük olduğu şeklinde açıklanması bu durumu destekler niteliktedir.

TARTIŞMA

Bu bölümde, araştırmanın problem ifadesine ve alt problemlere ilişkin nitel ve istatistiksel veri çözümleme yöntemleriyle elde edilen bulgular ve yorumlardan yola çıkılarak varılan sonuçlara yer verilmiştir.

Yapılan araştırmada, Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda öğrenim gören gitar öğrencilerinin geldikleri lise türleri, cinsiyet, gitara başlama yaşı ve ailelerinin gelir durumuna göre, gitar, alan ve genel akademik başarı durumları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

Yapılan t-Testi sonucunda öğrencilerin geldikleri lise türlerine göre gitar, alan ve genel akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık göstermedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ergün (2006), Marmara Üniversitesinde 2001, 2002, 2003 ve 2004 girişli öğrenciler üzerinde yaptığı araştırmada, sadece 2001 yılında giren AGSL mezunu öğrencilerin Müzik Teorileri ve İşitme Eğitimi dersinde daha başarılı olduğu yönünde anlamlı bir fark bulmuştur. Ancak, diğer yılların Müzik Teorileri ve İşitme Eğitimi derslerinde anlamlı fark olmadığını ortaya çıkarmış; incelenen dört yılın yetenek sınavı puanlarında ve Bireysel Çalgı dersleri başarı puanlarında da hiç bir anlamlı farklılığın bulunmadığını belirtmiştir. Yapılan araştırma ile Ergün'ün yapmış olduğu araştırma, öğrencilerin mezun oldukları lise türleri ile bireysel çalgı başarılarının karşılaştırılması bazında benzerlik göstermekteyken; bu araştırma da yetenek sınavı bazında değil, lisans süreçlerindeki başarı durumlarına yönelik veriler ortaya konmaktadır ve Ergün'ün yapmış olduğu araştırmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Bu sonuca benzer bir diğer bulgu, Tebiş (2006) tarafından Süleyman Demirel Üniversitesinde yapılan çalışmada elde edilmiştir. Tebiş, AGSL ve diğer lise türlerinden gelen öğrencilerin alana yönelik derslerdeki başarılarını karşılaştırdığında, tek anlamlı farklılığın Müzik Teorileri ve İşitme Eğitimi dersinde olduğunu ortaya çıkarmış ancak diğer hiçbir derste anlamlı bir farklılık bulmamıştır. Tebiş'in bu bulgusu, yapılan bu araştırmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Bu sonuca benzer başka bir bulgu ise, Ece ve Bilgin (2007) tarafından Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde yaptıkları çalışmada elde edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre; öğrencilerin özel yetenek sınav puanları ile geldikleri lise türlerine arasında ve geldikleri lise türlerine göre lisans eğitimi boyunca aldıkları alana yönelik derslerin hiç birinde

anlamli bir farklılık bulunamamıştır. Ece ve Bilgin'in bulgusu, yapılan bu araştırmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Yarcı ve Peker (1996) tarafından Uludağ Üniversitesi'nde yapılmış olan çalışmadan elde edilen sonuçlara göre ise; AGSL'den mezun olan öğrenciler ile Klasik ve Meslek Liselerinden mezun olan öğrenciler arasında birinci yıl sonundaki "Öğretmenlik formasyonu dersleri" başarıları bakımından istatistiki olarak anlamlı bir fark görülmezken, hem fakülteye girişteki yetenek sınavında, hem de birinci yıl sonundaki "branş dersleri" başarıları açısından AGSL'den mezun olan öğrenciler lehine anlamlı farklar gözlenmiştir. Söz konusu çelişkili bulgu, farklı örneklem grubuyla çalışılmış olmasından kaynaklanabilir.

Yapılan t-Testi sonucunda elde edilen diğer bir bulgu; kız öğrencilerin bireysel çalgı akademik başarılarında erkek öğrencilerle aralarında anlamlı bir farklılığın olmadığı, kız öğrencilerin hem alan derslerindeki akademik başarılarının hem de genel akademik başarılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğudur. Otacıoğlu (2008:144), Marmara Üniversitesi'nde hazırlamış olduğu "Müzik Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Problem Çözme, Özgüven Düzeyleri İle Çalgı Başarılarının Karşılaştırılması" başlıklı araştırmasında, müzik öğretmeni adaylarının, problem çözme ve özgüven düzeyleri ile çalgı başarıları arasında bir ilişki olup olmadığı, farklı değişkenlere göre incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda müzik öğretmeni adaylarının cinsiyet değişkeni ile çalgı başarı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre çalgılarında daha başarılı olduklarını saptamıştır. Söz konusu çelişkili bulgu, farklı örneklem grubuyla çalışılmış olmasından kaynaklanabilir.

Akbulut (2006), Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda yapmış olduğu "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Denetim Odaklarına İlişkin Algıları" başlıklı araştırmasında, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin yüksek düzeyde içsel denetim odağına sahip oldukları saptanmıştır. Ayrıca, cinsiyetleri açısından denetim odağını öngörmeye anlamlı bir farklılaşma görülmüş, kızların erkeklere oranla daha içsel denetim odaklı oldukları görülmüştür. Akbulut'un bulgusu, yapılan bu araştırmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Yapılan varyans analizi sonucunda elde edilen başka bir bulgu; öğrencilerin gitara başlama yaşına göre, genel akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığıdır. Diğer yandan öğrencilerin gitara başlama yaşına göre bireysel çalgı akademik başarıları ve alan derslerine yönelik akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılığın bulunmuştur. Farklılığın kaynağını tespit etmeye yönelik yapılan Tukey testi sonuçlarına göre 9-15 yaş arası gitara başlayanların daha başarılı olduğu görülmüştür.

Yapılan varyans analizi sonucunda elde edilen başka bir bulgu ise; öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre, genel akademik ve alan derslerinde ki akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığıdır. Ancak öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre bireysel çalgı akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılığın bulunmuştur. Farklılığın kaynağını tespit etmeye yönelik yapılan Tukey testi sonuçlarına göre ailesinin geliri en düşük olan öğrencilerin daha başarılı olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmanın sonucunda ortaya çıkan düşüncelere dayanarak, getirilen öneriler şunlardır;

1. Milli Eğitim Bakanlığı yetkililerine ve Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müdürlerine, AGSL’lerde uygulanan öğretim programlarından kaynaklanan sorunların çözümünde ve okullardaki eğitim ve öğretim kalitesinin artırılması konusunda daha yapıcı olmaları,

2. Farklı liselerden farklı seviyelerde gelen öğrencilerin, eğitim fakültesindeki 4 yıllık eğitimleri sonucunda büyük ölçüde aynı seviyede mezun oldukları görülmektedir. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri dört yıllık eğitim sürecini içeren okullardır. Bu nedenle öğrencilerin gitara başlama yaşı 14-15 yaşlarıdır. Gitara başlamak için lise çağı geç sayılsa da daha sonrasında lise öğreniminin üstüne dört yıllık bir lisans eğitimi olduğu düşünüldüğünde Gitar eğitimi dersleri dönemler süresince gitgide daha bilinçli, kuramsal bilgilerle verilmeli, temel beceriler kazanılmadan ve gereğince pekiştirilmeden daha üst düzeydeki beceriler için öğrenciler zorlanmamalıdır. Çalgı öğretim sürecinin, öğrencinin bireysel gelişme çizgisine göre ayarlanması gerekmektedir.

Araştırmacılar için öneriler;

1. Benzer araştırmalar diğer kurumlarda ve başka çalgı alanlarında eğitim gören öğrencilere yönelik olarak yapılabilir.

2. Farklı liselerden farklı seviyelerde gelen öğrencilerin, eğitim fakültesindeki 4 yıllık eğitimleri sonucunda büyük ölçüde aynı seviyede mezun oldukları görülmektedir. Bu durumun nedenleri üzerine araştırma yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Akbulut, E. (2006). Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin denetim odaklarına ilişkin algıları, *Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(3), 171-180.
- Bahar, H.H.(2001). Eğitim Fakültesi öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine ilişkin yönelimleri ve bu etkinlikleri gerçekleştirme **düzeyleri**, *Atatürk Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 12 -28.
- Ece, A.S ve Bilgin, A.S. (2007). Mezun oldukları lise türüne göre müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin başarı durumlarının incelenmesi, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Güz , 14, 113-130.
- Demirel,Ö.(1994). *Genel Öğretim Yöntemleri*, Ankara: Usem Yayınları
- Ergün, A. (2006) *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nı kazanan öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre, giriş sınavı puanları ile müzik teorisi ve bireysel çalgı derslerindeki başarı puanlarının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaptan, S. (1995). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri*. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın.
- Otacıoğlu, S.G.(2008). Müzik Eğitimi Bölümü öğrencilerinin problem çözüme, özgüven düzeyleri ile çalgı başarılarının karşılaştırılması, *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 143 -154.
- Şişman, M. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Tebiş, C. (2006). Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda okuyan Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve genel lise mezunu öğrencilerin alan derslerindeki başarı durumlarının ve lise mezuniyet başarı notlarının karşılaştırılması, *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi-temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*, Genişletilmiş 2. Basım, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1996). Yirmibirinci Yüzyıl Eşiğindeki Türkiye'de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri: genel durum-sorunlar-çözümler, *I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu*, Bursa: Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü.

Variş, F. (1994). *Eğitim Bilimine Giriş*, Konya: Atlas Kitabevi.

Yarıcı, F., Peker, M.R.(1996). U.Ü.Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'ne AGSL ile klasik ve meslek liselerinden gelen öğrencilerin özel yetenek sınavındaki ve birinci yıl sonundaki başarılarının karşılaştırılması, *1. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu*, Bursa:Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü.

Yıldırım, A. ve Şimşek. H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.